

Правове конституювання та організація державної влади

Мета – формування у здобувачів вищої освіти глибокого наукового розуміння процесів правового конституювання державної влади як фундаментального елементу конституціоналізму, засвоєння теоретико-методологічних засад інституційного дизайну державної влади, а також опанування сучасних підходів до аналізу моделей організації, функціонування та балансу владних інститутів у демократичній правовій державі.

Завдання: сформувати у здобувачів системне розуміння правового конституювання державної влади як процесу інституційного оформлення та легітимації публічної влади; розкрити зміст і значення конституціоналізму як нормативної та інституційної основи організації державної влади; дослідити принципи народного суверенітету, верховенства права та поділу влади як засадничі елементи конституційної організації влади; проаналізувати теоретичні моделі інституційного дизайну державної влади та їх реалізацію в сучасних конституційних системах; розглянути механізми формування, структуру та компетенцію органів законодавчої, виконавчої та судової влади; дослідити функціонування системи стримувань і противаг як механізму забезпечення балансу влади; сформувати навички наукового аналізу сучасних тенденцій трансформації інституційної організації державної влади в умовах демократичних реформ та глобальних політико-правових процесів.

Методи та форми навчання: у процесі викладання дисципліни застосовуються загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: системний, інституційний, структурно-функціональний, порівняльно-правовий, формально-юридичний, історико-правовий, а також метод аналізу конституційних текстів і моделей організації влади. Використовуються інформаційно-аналітичний, проблемно-пошуковий та дискусійний методи навчання, аналіз нормативно-правових актів і конституційних практик, кейс-метод, моделювання інституційних ситуацій, а також інтерактивні форми навчання (круглі столи, наукові дискусії, презентації дослідницьких проєктів, робота в малих групах).

Форми організації занять: лекції, семінарські та спецсемінарські заняття, колоквіуми, індивідуальна та самостійна робота здобувачів, підготовка аналітичних доповідей і презентацій, обговорення наукових джерел і конституційних текстів, навчальні дискусії, консультації.

Форми навчання: денна та заочна.

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Правове конституювання державної влади: концепт, зміст та теоретико-методологічні засади.

Тема 2. Конституціоналізм і народний суверенітет як ідейні та інституційні основи організації державної влади.

Тема 3. Легітимація та інституціоналізація державної влади у конституційній державі.

Тема 4. Принцип поділу влади та конституційний баланс владних інститутів.

Тема 5. Інституційний дизайн державної влади: парламентаризм, президенталізм та напівпрезиденталізм.

Тема 6. Законодавча та виконавча влада в системі конституційної організації державної влади.

Тема 7. Судова влада, конституційна юстиція та механізми конституційного контролю.

Тема 8. Сучасні трансформації інституційної організації державної влади та тенденції розвитку конституційної демократії.

Організація поточного та підсумкового контролю знань

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і спрямований на перевірку рівня засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу та сформованості навичок аналітичного дослідження конституційно-правових інститутів. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, тестування, письмових робіт, аналізу нормативно-правових актів і конституційних моделей організації влади, підготовки аналітичних доповідей, презентацій та участі у наукових дискусіях на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти та включає семестровий контроль. Семестровий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до навчального плану та робочої програми навчальної дисципліни.